

26 december 1969

Goedenavond, vrienden.

Bij het begin van onze bijeenkomst moet ik u eraan herinneren dat wij, sprekers van de Orde, niet alwetend of onfeilbaar zijn. Ons onderwerp van deze avond is van meer actuele aard en kreeg de titel:

MORGEN WORDT HET BETER

Dit is het thema dat je mede kunt aansnijden, wanneer je het wilt hebben over 1970. Het is immers niet direct een prognose die ik u voor ga leggen. Er zijn immers zoveel mensen die prognoses geven dat je zelfs geen redelijke prognose kunt geven omtrent de prognosen die komen gaan.

Maar goed. Laat ons dan maar eens kijken wat er nu zo beroerd is dat het morgen misschien toch beter zou kunnen zijn. In de eerste plaats hebben wij op het ogenblik zwaar te worstelen met een versterkte terugkeer van rechts. Meer en meer mensen beginnen te voelen voor een striktere handhaving van de discipline - voor anderen, wel te verstaan. Er zijn zoveel moeilijkheden op allerhande gebied dat het geschreeuw om een sterke man, een harde hand aan de leiding, steeds sterker zal worden. Er zijn heel wat landen die dit inderdaad ook krijgen. Sommigen vinden zelfs een hand die zo sterk is dat zij het roer van het schip van Staat zal breken.

Wat Nederland betreft: dit is altijd nogal gematigd, vooral in zijn excessen. Indien u zich dus afvraagt wat 1970 politiek voor uw land betekenen zal, luidt dan ook het antwoord: Luns: still going, but not strong, De Jong, steeds ouder, De Block, steeds meer voor het hoofd. De partijen zou je voor 1970 als volgt kunnen karakteriseren: KVP, steeds meer katholiek en minder volks, de PvdA wordt schijnbaar steeds meer een partij ter bevordering van het werken van anderen. Ongeacht de maatschappijwaardering heeft deze groep op grond van christelijke beginselen het eerste lettertje van haar naam nog gehandhaafd ofschoon hun visie op de politiek beter wordt weergegeven, wanneer men deze eerste letter door een G vervangt. En laat de boerenpartij maar dorsen. D'66, weer een jaartje strammer en ouder.

In Nederland neemt echter de algemene onvrede toe. Wat begrijpelijk is, daar in deze democratische staat de democratie steeds minder democratisch wordt en de dictatoriale neigingen van steeds meer zich noemende democraten de werkelijke democratie ook hier steeds meer bedreigt. Commercieel en economisch gaat het Nederland in 1970 ook al niet zo goed. Wat eveneens begrijpelijk is, wanneer men zich realiseert dat Nederland voortdurend bezig is met alle problemen op de wereld, maar daardoor te weinig aandacht heeft gehad voor de eigen problemen die juist daardoor in het komende jaar nijpend en knellend worden. Verder kunt u enkele kleine rampjes op het gebied van luchtvervuiling verwachten, onder meer bij Rotterdam en ergens in Zuid-Limburg. Verder zijn er enkele perioden met ergerlijke watervervuiling. En wanneer dat op gaat vallen, kun je nagaan, hoe erg het wel moet zijn. Want op dit gebied bent u al aan heel veel gewend.

Al zijn er bijvoorbeeld ook heel wat verkeersstagnaties, de nadruk zal toch voor de meesten onder u komen te vallen op conflicten tussen werkgevers en werknemers. Dit zijn economische conflicten die ik als volgt zou willen aanduiden: Vele arbeidersgroepen grijpen op het ogenblik zo hoog dat het hun werkgevers de kop gaat kosten. Pas wanneer het zover is en de zaak zelfs met enkele miljoenen subsidie niet meer te redden is - want voor zoiets heb je toch wel enkele commissarissen nodig in de kamer of bij het kabinet, de zogenaamde kabinetscommissarissen - is daaraan iets te doen. Er zijn natuurlijk bedrijven die juist bepaalde commissarissen aanstelden voor dezen in het kabinet kwamen. Als men daarmee handig genoeg is, wordt het kabinet een

soort tweede commissariaat. In Rusland kennen wij een dergelijk verschijnsel. Maar daar gaat het om politieke commissarissen en hier hebben wij meer te maken met de economische soort.

Dergelijke invloeden kunnen natuurlijk wel enkele grote bedrijven redden. Dit gebeurt dan wel met andermans geld - dat van de belastingbetaler - maar zij zijn in ieder geval nog te redden. Misschien is dit laatste wel mede er oorzaak van dat vele kleinere bedrijven niet meer in staat zijn op te boksen tegen de eisen die enerzijds door de staat, anderzijds door de arbeiders in steeds sterkere mate aan hen gesteld worden. Deze groepen willen beiden zoveel opslag hebben dat het niet meer te doen is. Het resultaat is dat reeksen van faillissementen gaan voorkomen. Dit voert tot een steeds grotere onrust op de arbeidsmarkt, waarbij dan bovendien zeer sterk het probleem zal rijzen van de Nederlandse arbeiders die weigeren te ver van huis te werken of werkzaamheden te verrichten waarvoor zij niet zijn opgeleid. Menigeen onder hen zal reageren met: die rotkarweitjes geef je maar aan een ander. Deze ontwikkeling zal dan ook aanleiding worden tot vele betogingen en stakingen. In Amsterdam en Den Haag kan men dan ook rekenen op grote betogingen. In Rotterdam ziet het er eerder uit naar enkele flinke knokpartijen bij de havens. Verder kunt u rekenen op enkele landelijke marsen en veel verzet van de boeren - dit laatste, naar ik vermoed tegen de ontwikkelingen in de EEG met enkele ongeregelde heden in Overijssel enzovoort, enzovoort.

Neen. In Nederland wordt 1970 best gezellig. Dergelijke dingen heb je nodig. Waarover zou men anders moeten preken en schrijven? Want bij u ligt het zo: Wanneer een semi-semiet zegt dat de zionistische leer van een door godgeleide staat niet democratisch is, noemt men hem een antisemiet. Hij is dan dus een antisemitische semi-semiet. En lach niet te hard, want dit is in de praktijk voorgekomen in uw land.

Wij kunnen ons beter met andere dingen bezig gaan houden en ons eens afvragen, hoe het zal gaan met Rusland. Dit land heeft op het ogenblik wel aardigheid in het Westen. Na lange voorbereidingen is men nu overeengekomen dat het aardig is voor de Russische bestuurders om het handelsverkeer met het Westen op wederkerige basis uit te gaan breiden. Dat dit zo hier en daar aanleiding zal worden tot dumping, zal wel niemand verbazen. Trouwens die mannen weten heus wel wat zij doen: Zij hebben bijvoorbeeld in de afgelopen jaren heel wat computers geïmporteerd, zijn daarmee danig aan het werk gegaan en kunnen nu eigen computers aanbieden tegen lagere prijzen die zeker niet slecht zijn. Bij andere artikelen kwam men tot verbeteringen die men in het Westen om commerciële redenen nog niet heeft willen toepassen. Dit met het gevolg dat heel wat mensen de betere relaties wat minder aangenaam gaan vinden, vooral in de USA en de EEG.

In de USA heeft men bovendien in het komende jaar te maken met een toestand die wat lijkt op een burgeroorlog die tijdelijk is omgezet in een gewapende vrede. De conflicten hier nemen toe, omdat het aantal mensen, dat een ander en groter aandeel in de new society wil hebben dan de regering door federale maatregelen bereid en in staat is te geven, zodanig toeneemt dat men niet alleen meer te maken heeft met de strijd tussen zwart en wit, maar bovendien nog eens met een strijd van de paupers van beide kleuren tegen de rest. Dat dit de stabiliteit van de dollar niet ten goede komt, zal u zonder meer duidelijk zijn. Ik meen dan ook dat wij met de dollar ook de Dow Jones index vreemde sprongen zullen zien maken. Men heeft echter reeds zoveel mogelijk voorzorgen getroffen om de invloed daarvan op de rest van de wereld te beperken: men heeft een soort papieren dollar uitgevonden die onafhankelijk van de Amerikaanse economie als waardemeter voor de wereldhandel zal gelden. Al snel zal echter blijken dat deze dollars op papier vaak het papier niet waard zijn waarop zij geschreven staan.

Er zullen dan ook heel wat ondeugende jongens zijn, in Frankrijk, Italië, maar ook in de olielanden die zeggen: geef ons dan maar liever goud. Helaas voor hen: de goudmarkt is onbetrouwbaar geworden - zoals ook Z.-Afrika tot zijn spijt heeft moeten constateren. Ik geloof dan ook dat er ook een economische en politieke storm op uitbreken staat in dit land. Er zijn heel wat dingen gebeurd die men uit de openbaarheid heeft kunnen houden, maar ik weet niet of men ook in het komende jaar nog daartoe in staat zal zijn. Er dreigt een soort calvinistische storm over Afrika in dit gebied: er zijn zowel uiterst rechtse als linkse blanke partijen, waarbij

de linkse groenen in toenemende mate openlijke steun gaan verlenen aan de kleurlingen die echter zelf weer in uiterst linkse en rechtsche groepen uiteenvallen. Dit voert tot chaotische ontwikkelingen.

Indien u wit weten wat er in China zal gebeuren, kunt u als Nederlander deze zaken beter begrijpen dan menig andere natie: u bent nu eenmaal de natie van Chinezen van Europa. Daarom zal het u niet zozeer verbazen wanneer deze Chinezen aan de ene kant zich opeens veel vriendschappelijker gaan gedragen en aan de andere kant nog vijandiger doen dan tevoren. Niemand zal in het komende jaar in dit verband kunnen weten waar hij aan toe is. Vietnam zal hier en daar hierdoor enig bakzeil moeten halen, al gaat dit niet zover als men zou wensen. Trouwens, ook in Europa is er een land dat bakzeil zal moeten halen. Zelfs Uhlbricht zal zover bakzeil moeten halen dat het er enkele malen naar uit zal zien of hij eerder een naam in de fabriekstaartjeshandel in Europa gaat worden. Deze man staat, dankzij zijn partners elders, zo nu en dan voor Piet Snot en zal zoveel van zijn eigen stellingen moeten terugnemen dat het hem wel eens heel moeilijk zou kunnen vallen zijn volgelingen duidelijk te maken, waarop hij nu opeens een veel vriendelijker houding aanneemt tegenover het Westen en vooral tegenover West-Duitsland. Partijgeschillen in Oost-Duitsland zijn onvermijdelijk. Hier en daar zal dit met oproerigheden gepaard gaan, onder meer in Silezië.

Oostenrijk is eveneens een land, waarvan men niet precies kan zeggen wat er zal gaan gebeuren. Men zal er nogal wat wateroverlast hebben en last van sneeuw. Bovendien zien wij hier het plotseling optreden van een nogal sterk agiterende linkse groep die het in feite nogal erg rechts ingestelde gouvernement de nodige last bezorgt. De politionele oplossing zal wel minder in de richting gaan van een "ich küsse Ihre Hand, Madame" en eerder neerkomen op een "slag' Ihnen auf den Kopf, mein Herr". Wel overigens in 3/4 maat.

Van Frankrijk kunnen wij zeggen dat alleen de nietsdoeners er op het ogenblik kunnen leven als God in Frankrijk. Voor de rest lijkt het hier langzaam maar zeker geen leven meer te zijn. De oorzaak ligt in het feit dat de meeste mensen hier een verkeerd begrip van hun eigen belangrijkheid schijnen te hebben. Zij zeggen natuurlijk wel Pompidoedit en Pompidoedat, maar ja, Pompei kan ook niet alles. Wat betekent dat de Gaulle weer zal proberen op de voorgrond te treden. Nu zal Pompei waarschijnlijk de Gaulle en de geit willen sparen, waarbij de geit in kwestie waarschijnlijk de nationale industrie zal zijn. De industrie zal immers steeds weer met stakingen dreigen en tevredengesteld moeten worden. Maar men zal haar niet gelijktijdig met de boeren tevreden kunnen stellen. En u weet, hoe de Franse boeren zijn: normaal verbouwen zij wijn en andere gewassen, maar zodra het hen niet naar de zin gaat, bouwen zij met hun gewassen bergen op de wegen. Ik geloof dan ook dat de toerist die het komende jaar het Franse platteland wenst te bezoeken, er beter aan doet een agrarische jodel aan te leren om tijdens de beklimmingen ervan te zingen. Er is trouwens nog meer te verwachten in dit land: een reeks van politieke aanslagen schijnt zich reeds nu aan te kondigen. Waarschijnlijk zal de eerste in de buurt van Marseille plaats vinden. De vervolging van de daders zal dan een verdere reeks aanslagen uitlokken onder meer in Parijs en Straatsburg. Enkele van deze aanslagen hebben succes, de meesten echter niet. Daders worden natuurlijk wel gevangen - of zij het gedaan hebben of niet. Want de slagzin schijnt te luiden: het kan niet anders, een dader moet er zijn.

Engeland wil nu wel mee gaan doen in de EEG. Maar aan de andere kant willen de mensen toch wel graag weten, hoeveel hen dit gaat kosten. Het ziet er dan naar uit dat dit volgens de meesten te veel zal worden. Vandaar dat een sterke anti-EEG beweging vooral onder de arbeiders, plus de daaruit voortkomende acties de economie in dit land nog wat meer in de war gaan brengen dan nu reeds het geval is. De grootse moeilijkheden verwacht ik in de omgeving van Leicester, Leeds en Manchester. Ook bij Glasgow schijnen er wat moeilijkheden te komen. Wales wordt verder geteisterd door acties van opstandige bewegingen, terwijl ook in Noord-Ierland terreurdaden in het nieuws zullen komen. Het gevolg is dat het pond onder druk komt. Je zou kunnen zeggen dat zo het pond van nu nog een vol pond is, dit aan het einde van het jaar waarschijnlijk hooguit drie en een half ons zal zijn. Deze feitelijke waardevermindering is mede te danken aan de acties van de arbeiders voor een beter leven. Dit zal ertoe bijdragen dat de Tories in staat worden gesteld hun eigen, meer op kapitaal ingestelde politiek door te gaan

voeren. Wat dit betreft, mag tevens vermeld worden dat Labour dit jaar in grote moeilijkheden komt. Als resultaat zal men al op de helft van 1970 kunnen stellen: Labour is in labour from a new program. Dit nieuwe programma zal waarschijnlijk inslaan als een bom. Niet dat ik meen dat dit u iets kan bommen, maar het zal onder meer een geheel nieuwe verhouding tussen de regering en de vakbonden inluiden. Indien men in staat is dit programma ook daadwerkelijk door te voeren, worden de zaken echter wel erg interessant.

En hoe het in Spanje zal gaan? Nu sinterklaas geen heilige meer is, schijnt hij zich te werpen op de Baskische revolutie die veel meer van zich zal laten horen, dan de mensen in Madrid wel aangenaam zal zijn. Barcelona zal meerdere malen het terrein worden van opstandige acties en betogingen. De maatregelen die de regering zal nemen om dit alles, inclusief stakingen, te onderdrukken, zullen mijn inziens, dankzij invloeden van buiten het land, onvoldoende zijn.

Dan moeten wij nog iets zeggen over Scandinavië. U weet wel, die landjes waar tegenwoordig die aardige blaadjes vandaan komen die u in uw land alleen als particulier moogt ontvangen. Zweden heeft op het ogenblik reeds sociale moeilijkheden die in het komende jaar nog toenemen als gevolg van enerzijds een vermindering van de vraag naar producten en aan de andere kant interne moeilijkheden bij het winnen van erts. In Noorwegen gaan de zaken wat gezapig, maar in Denemarken heeft men grote moeilijkheden als gevolg van de veranderingen in de EEG-landbouwpolitiek. Men zal proberen onder meer met boter een dumpingpolitiek te voeren die voor Nederland en Duitsland nogal problemen opwerpt. Verder zal dit land moeten rekenen met een groot ongeluk nabij Ebsjerg dat grote reacties van het publiek uit zal lokken.

Dan hebben wij West-Duitsland. Hier worden onder meer moeilijkheden veroorzaakt door het feit dat de Duitse Strauss zijn kop niet in het zand, maar in Bonn wenst te steken. Een politieke bonbon die de meeste politici niet zo bon zullen vinden. Vandaar dat vele acties kunnen worden verwacht tegen de CDU en indirect dus tegen Jozef Strauss, terwijl deze op zijn beurt vele acties gaat ontketenen die het de huidige bewindslieden niet al te gemakkelijk zullen maken, onder meer in Westfalen en Rheinland. De grootste arbeidsmoeilijkheden zal Duitsland in het noorden te overwinnen hebben, waarbij een aantal industrieën plat zal gaan in de buurt van onder meer Duisburg, Bremen. De industrie in Duitsland zal het moeilijk krijgen door voordelige aanbidding van soortgelijke producten uit andere landen. Getroffen wordt onder meer de industrie die elektrische apparaten maakt. De fotoindustrie wordt aangevallen onder meer vanuit Japan en Rusland, evenals de optische industrie. Ook Italië toont zich, zowel in Duitsland als op de wereldmarkt, een onaangename concurrent. De petrochemische industrieën en chemische industrieën hebben eveneens met moeilijkheden te kampen, ditmaal echter vooral veroorzaakt door processen in eigen bedrijf. Dit geldt overigens niet alleen in Duitsland en zal onder meer ook een rol spelen in Nederlands Limburg en nabij in Antwerpen. Alles bij elkaar genomen wordt het dus economisch een jaartje wel. Maar wat kan men verder nog verwachten?

Israël krijgt wel weer de kans op een succesrijke militaire actie van grotere omvang, maar verliest daarbij waarschijnlijk een groot deel van de politieke steun die het tot nu toe genoot. De Arabieren proberen weer eens een eenheid te bereiken, maar raken ondanks de gunstige resultaten van hun politieke en enkele militaire acties onderling in strijd. Dit betekent ook voor hen moeilijkheden. Saoudi-Arabië en verschillende andere kleinere oliestaten gaan flirten met Moskou, omdat zij niet meer tevreden zijn met de vergoedingen die zij van de westerse maatschappijen ontvangen. Zij wensen kennelijk zelf hun bronnen te exploiteren en hun leiders schijnen niet te begrijpen, hoe groot voor hen de gevaren zijn die aan Russische raad en hulp verbonden kunnen zijn.

In het zuiden van Azië ontwikkelt zich op het ogenblik overigens een nieuw sociaal systeem met religieuze achtergronden en begint grotere delen zowel onder de hindoes als onder de moslims aan te trekken. Wanneer dit zich, zoals ik verwacht, het volgende jaar verder ontwikkelt, mogen wij hier rekenen op een politieke hervorming - ondanks verschillende misoogsten - die gelijktijdig een hervorming ten aanzien van industrie en landbezit in kan houden. Resultaten hiervan zullen waarschijnlijk kenbaar worden in India, Laos en delen van Pakistan.

Indonesië? Daar is Boeng bang en zijn vele staatslieden toch nog bang voor Boeng. De economie wordt nog verder gered ten koste van de maag van het volk. Ik geloof dat de maag van het volk tegen de economie zal gaan protesteren. Er is grote kans dat vooral in Midden-Java, delen van Sumatra en Borneo opstanden of rampokbewegingen van grotere omvang zullen ontstaan. Deze groepen zullen overigens niet als opstandelingen aan de buitenwereld worden bekend gemaakt. Men zal zelfs trachten dit verschijnsel te ontkennen of weg te praten, omdat men nu eenmaal handelskredieten van node heeft.

Dan zal ik nog wel iets moeten zeggen over Zuid-Amerika. Dit gebied wordt voor vele Europeanen gekentekend door het suikerbrood. Wel, het komende jaar zit het zowel met het brood als met de suiker niet zo best. Castro blijft met zijn suiker en zal ontdekken dat hij wat meer met stroop en wat minder met revolutionaire woorden moet werken. Hij zal overigens ook moeten ervaren dat zijn lange redevoeringen niet meer zozeer als vroeger op prijs worden gesteld door het volk. Het eerste uur zullen zij nog wel aandachtig luisteren, maar daarna gaan steeds meer mensen vragen, waar de resultaten van al die woorden wel blijven. Aangezien de Cubaanse politie iets dergelijk wel zal zien als een indirect ingaan tegen de democratie van het volk, zullen ongetwijfeld weer velen uit Cuba vluchten. Zij zullen echter merendeels niet naar de Usa vluchten maar in de richting van Frans-Guyana, Mexico en Brazilië. Van deze mensen die zeer links georiënteerd zijn en daarom ook steun krijgen van linkse groepen, kunnen reeksen van acties in Cuba worden verwacht die niet geheel zonder resultaten blijven. Nu zal niemand Castro op deze wijze tot aftreden brengen of daaraan veel verdienen of overhouden. Maar het directe gevolg van deze acties is wel dat Fidel zijn houding tegenover Rusland en China gaat herzien. Aan het einde van het jaar zal hij waarschijnlijk trachten, in ruil voor enige toeschietelijkheid, economische steun en voordelen van het Westen te verkrijgen. Misschien is men zelfs dwaas genoeg hem deze uiteindelijk nog te geven ook, maar dan is het toch reeds lang 1971.

Wat betreft de situatie in landen als Brazilië, Argentinië, Chili en andere: hier is het langzaam, maar door niets meer te stuiten van de massa, opvallend. De armeren komen steeds meer in opstand. Het aantal acties dat dit jaar gevoerd wordt, is groot, al blijkt men nog steeds hierbij slecht georganiseerd te zijn. Het aantal gewelddaden neemt toe. Meerdere malen zullen politie er legereenheden in strijd geraken met grotere delen van de bevolking. Ook kunnen wij in dit deel van de wereld natuurlijk op de nodige revoluties rekenen. Nu is de Zuid-Amerikaanse revolutie gemeenlijk een spel voor volwassenen, al lijkt het op het bij u bekendste stuivertje wisselen. Maar daar haast niemand in het volk meer stuivers heeft, valt er niet veel meer te wisselen en zal het voor de revolutioneren dan ook steeds moeilijker worden de huidige suprematie van bepaalde standen nog langer te handhaven. Ik meen dat dit vooral in Brazilië zeer sterk aan de orde zal komen. Daarnaast zullen rampen de veeteelt en een deel van de landbouw in Argentinië treffen. Ook dit kan wel eens betekenen dat men de economische opzet rond de steden niet langer meer kan handhaven, zonder overspoeld te worden door paupers van het land. Wat men hiertegen zal doen, weet ik niet. Ik vermoed dat men zal proberen met zandzakken de zee, met wetten de massa tegen te houden. En dat lukt maar heel zelden.

Australië heeft het ook nogal moeilijk. De wolmarkt wordt steeds slapper en dit is voor dit gebied nog steeds van belang. Door branden, een typhoon en dergelijke wordt trouwens ook op ander gebied zoveel schade veroorzaakt dat deze niet gemakkelijk in te dekken zal zijn. Ik meen dan ook dat je voor Australië en zeker voor het noordelijke deel daarvan kan zeggen: het gaat er niet goed. De weerslag hiervan valt natuurlijk ook op de grote steden. Nieuw-Zeeland: grote branden. Verder naar ik meen niet veel nieuws. En daarmee zijn wij de wereld wel ongeveer rond geweest. Of heb ik nog iets vergeten?

Reactie: Japan!

Spreker: Japan is op het ogenblik bezig met de export van Amerikaanse democratie naar andere Aziatische landen, voorzien van een stempel "made in Nippon". Het is de vraag of de kwaliteit voldoende zal zijn. In het land zelf staan wij weer voor een reeks van gewelddadigheden, en een politieke moord op een zeer vooraanstaande politieke figuur tegen het einde van het jaar is denkbaar. De keizerlijke familie zou hierin direct of indirect betrokken kunnen worden. In dat

geval weet ik nog niet, waartoe de schandalen voeren zullen. Grote concerns die in moeilijkheden komen: Mashubi en Tohojasji(?).

Vraag: Bedoelt u Mizubishi?

Spreke: Neen. Mizubishi is weer een ander en zelfs groter concern. Wij kunnen dit maar beter meteen duidelijk stellen. Per slot van rekening is er toch geen mens die ons verstaat, dus kunnen wij het elkaar even duidelijk zeggen. Waar of niet?

En daarmee heb ik dan wel het meeste gezegd over de materiële ontwikkelingen. Nu zult u met mij eens zijn dat de materiële ontwikkelingen de laatste tijd reeds wijzen op een ontwikkeling in de richting van het minder materiële. Alles wat op het ogenblik alleen op een zuiver materiële welvaart is gebaseerd, zal in de komende jaren grote klappen krijgen. En hoe het gebeurt, weet u dan wel: zodra de rampen groot genoeg worden, komen de atheïsten weer naar de kerk. Zodra de welvaart weer klein genoeg is geworden - en dat is een relatieve zaak - worden de revolutionairen weer actief en vinden zij weer aanhangers. Het gaat dus in het komende jaar alweer wat meer in de richting van het ideële en ik meen dat hierbij vooral de vraag naar voren zal komen: Wat is eigenlijk het verschil tussen welvaart en geluk?

Er zijn op het ogenblik zelfs al mensen die zouden zeggen dat het voor velen een groot geluk zou betekenen, wanneer er wat minder welvaart zou zijn. Geheel onjuist is dit misschien nog niet. Maar de manier, waarop je leeft, kan nu eenmaal niet geheel bepaald en beheerst worden door de materie alleen. Om u een voorbeeld te geven: Mensen die zo opgaan in de televisie - ik kan het mij haast niet voorstellen, maar zij schijnen te bestaan - dat zij met anderen haast niet meer praten, geraken langzaam maar zeker in een isolement dat alleen nog door de fabeltjeskrant doorbroken kan worden. U begrijpt dat een dergelijk isolement een hoop geestelijke moeilijkheden en ook frustraties tot stand brengt. Nu is het ook wel wat: stel dat je tegen pa wilt zeggen "kijk uit, uw jas staat in brand" en je krijgt onmiddellijk te horen: "stil, ik wil naar het nieuws luisteren."

En dit is maar een van de vele voorbeelden die ik zou kunnen geven. Zo zijn er mensen die buitengewoon idealistisch praten. Maar alleen maar praten! Op de duur raken zij uitgepraat en weten niet goed meer wat te zeggen. Zij willen toch iets zeggen en beginnen zo steeds meer onzin uit te slaan. Zij denken daarbij waarschijnlijk dat deze onzin het meest zinvolle is wat zij ooit hebben gezegd. Nu kunnen zij daar nog wel gelijk aan hebben, maar dat maakt hetgeen zij nu zeggen, natuurlijk niet minder onzinnig. Ook deze mensen moeten weer leren naar de wereld te kijken en de werkelijkheid van het leven weer te zien. Wij zouden dus in plaats van acties voor algemene wereldvrede of een televisieserie waar je elke avond naar kunt kijken, zoals een Nederlandse versie van Peytonplace - die dan waarschijnlijk "Staphorst op stap" of zo zal heten - behoefte hebben aan een wijze om elkander beter te leren begrijpen en een beter inzicht te verkrijgen in elkanders werkelijk bestaan. Dit zou bijvoorbeeld de verhouding tussen jongeren en ouderen aanmerkelijk kunnen verbeteren. Want mogelijk begrijpen de ouderen de jongeren niet, maar het blijkt steeds duidelijker dat de jongeren het ook vertikken de ouderen te begrijpen. En wanneer die jongeren al menen de ouderen te begrijpen, blijkt vaak nog dat zij in feite niets begrijpen, zelfs zichzelf niet. Begrijpt u dit? Ja? Dan luistert u kennelijk aandachtig.

Wanneer er echter in de sociale ontwikkeling weer een punt wordt bereikt dat men niet meer kan denken: wat er ook gebeurt, ik kom toch wel aan mijn materiële trekken, terwijl men zich niet meer alles wat men begeert kan aanschaffen, zelfs niet op afbetaling, veranderen de zaken. Wanneer het krediet schaarser gaat worden en het baantje niet meer zo gemakkelijk voor een ander ingeruild kan worden, wanneer je niet meer, - wanneer je geen zin hebt of tegen je pensioen aanzit, - het op je slofjes kunt gaan doen, omdat je anders eruit vliegt zonder kans op iets anders, zullen mijn inziens de mensen - mede door hun zorgen - weer meer aandacht gaan besteden aan de werkelijke geestelijke achtergronden van het bestaan. Meer houvast aan geestelijke waarden is mijn inziens in de komende jaren noodzakelijk, omdat de mensen die op een zekere materiële welvaart of een bepaalde sociale structuur of economische ontwikkeling gebouwd hebben, in hun verwachtingen teleurgesteld worden.

Nu kan men - en dat zal ook wel gebeuren - uitroepen dat dit tekenen van de "Toorn des Heren" zijn. Volgens mij is het echter juist te stellen dat de werkelijke verhouding en relatie in de mensheid te weinig geestelijke, te weinig boven het materiele en fysieke uitgaande geestelijke en emotionele werkelijke bindingen kent. De mensen zullen dan weer op de hogere waarden terug moeten grijpen. Volgens mij zit er niets anders op. De mensen zullen weer moeten gaan zoeken naar een relatie met de medemens die meer gebaseerd is op een wederzijds respect en begrip, niet meer zich baserende op een elkander overdonderen en vooral laten zien, hoe groot je wel bent. De mensen zullen misschien ook weer meer naar God gaan zoeken. Maar dan niet een god die in zoveel artikelen des geloof, plus zoveel dogmatia wordt voorgesteld, maar naar een God die je ontmoeten kunt: een begrip of desnoods een vaagheid, waar je werkelijk mee leven kunt.

Ik geloof dat er heel wat nieuwe godsdienstige sekten gaan ontstaan in de komende jaren. Voor de rechtgelovigen is het jammer dat je dergelijke sekten niet met insecticiden kunt bestrijden, terwijl je ze ook seksuologisch niet op kunt lossen. Ik doel op groepen die op hun eigen wijze gaan proberen de relatie van mens tot mens en mens tot God weer in orde te maken. En zoals haast elk begin, zal dit wel tot excessen voeren. Ik denk dat wij te maken zullen krijgen met mensen die op zeer agressieve wijze zullen trachten anderen te bekeren. De jehova's en Lou de palingboer zijn maar kleine jongens bij hetgeen in dit opzicht op komst is. Deze invloeden zullen mijn inziens ook tot een grote golf van bijgeloof voeren. Bijgeloof zal sterk toenemen. Ik meen dat ook heel wat mensen zullen proberen hun eigen onzekerheden af te schuiven op prognosen. Vandaar overigens dat mijn prognose er zo weinig uitziet als de gangbare redelijke prognose. Ofschoon de argumenten en conclusies niet zo onredelijk zijn, als u nu misschien wel denkt. Dit zult u wel bemerken, wanneer u alles nog eens naleest.

De mensen zullen van de bankdirecteur, de minister, de dominee en de pastoor de verzekering vragen dat alles nog weer goed zal komen dat het niet zo erg is, als het lijkt. Daarnaast zal men van de staatslieden onder meer de verzekering vragen dat hun verdragen die het gebruik van bepaalde wapens moeten voorkomen, niet alleen maar een doekje voor het bloeden zijn. En vooral zullen de mensen zeer wantrouwend zijn ten aanzien van eenieder die zegt dat hij de oplossing voor alle moeilijkheden heeft gevonden. Overigens terecht voorlopig. Want de oplossingen die in het komende jaar gevonden worden, zijn zodanig tijdelijk dat zij in de crisis van de daaropvolgende periode - 2 jaren - onmiddellijk als ondeugdelijk aan de kaak gesteld zullen worden.

Zou u zich nu misschien af zitten te vragen: wat doen de geestelijke krachten dan? Want dat is altijd weer leuk. Wanneer iemand alles omtrent de gang van zaken heeft verteld, beter dan ik het ooit zou kunnen desnoods en hij is klaar, dan komt er altijd iemand "broeder!" Zij wapperen daarbij vaak zo met de vingers dat je de neiging hebt te zeggen: "Ga maar even naar achteren hoor". Maar neen: "Broeder!!! Wat doet die geest?" En eigenlijk zou je dan moeten antwoorden: die geest werkt zich de beroerte om nog wat te redden. Of om nog duidelijker te zijn: wij, uit de geest kunnen misschien wel veel doen, maar wij kunnen uw vuile boel niet voor u opruimen; wij kunnen hoogstens proberen u te helpen, wanneer u zelf eenmaal begint het zo goed mogelijk te doen.

Er zijn op het ogenblik heel wat hoge jongens aan het werk. Het gebeurt zelden - bij wijze van spreken - dat je de directe zelf de grondstoffen op ziet scheppen en naar de machines brengen. Maar geestelijk gezien lijkt het er op het ogenblik wel wat op. Er zijn werkelijk vele hoge krachten losgebroken. Losgebroken? Nu ja .... Afgedaald. Laten wij het vooral plechtig zeggen. Van deze hogere geestelijke krachten kunnen wij in eder geval een reeks van opzienbarende inspiraties verwachten.

Naast alle eigenaardigheden van het nieuwe jaar moeten wij dus rekenen op enkele opzienbarende ontwikkelingen op godsdienstig, economisch, wetenschappelijk en zelfs op politiek terrein die nu eens niet gebaseerd zijn op een: wij weten het beter of: dit is de enige juiste wijze. Wij zullen steeds weer horen van mensen die stellen: wij hebben enkele eenvoudige grondbeginselen langere tijd over het hoofd gezien. Laat ons van daaruit eens opnieuw beginnen.

En deze mensen zullen wat bereiken. Ik verwacht bijvoorbeeld dat er het komende jaar een zeer grote stap voorwaarts zal worden gedaan bij het bestrijden van kanker. Ik meen dat een nieuwe oplossing zal worden gevonden voor bepaalde problemen van de ruimtevaart, onder andere de aandrijving. Ik ben ervan overtuigd dat daarnaast voor vervoer nieuwe oplossingen en methoden zullen worden gevonden, terwijl wij ook te maken zullen krijgen met een theorie - praktisch dit jaar nog niet geheel uitgewerkt - die kan voeren tot een verbetering van vele huidige communiaal-sociale structuren. Ik gebruik de zogenaamde geleerde term maar die men ongetwijfeld in verband hiermede zal gaan gebruiken. Het betekent doodgewoon dat het mogelijk is de mensen wat meer bewust als gemeenschap kunnen leren leven, dan men nu in de steden gemeenlijk doet. Het gaat daarbij dus in feite om het contact en de samenwerking onder de mensen.

Ik veronderstel dat de grote steden ook zullen proberen al te grote rampen te voorkomen. Wat niet wegneemt dat wij heel wat rampen, vooral door vuur, zullen zien in het jaar dat komt. Ik denk zelfs dat sommige van deze rampen zelfs bewust toegelaten en gebruikt zullen worden, daar het beter is een mens met de natuur te laten worstelen, dan met een ander deel van de mensheid. Wanneer de natuur toeslaat en de mens vecht terug, verandert de reactie van de natuur daardoor niet. Maar als mensen terug gaan vechten tegen mensen, proberen zij alleen maar heftiger en fanatieker elkaar te verslaan. Dan lijkt het op de duur wel een soort steravond: iedereen die nog bij bewustzijn is, ziet sterretjes. Voor de toenemende dreiging van het menselijke geweld in deze dagen moet een oplossing worden gevonden voor het te laat is. Ik meen dat men daarom juist die hoge geesten heeft ingeschakeld. En wat de mogelijke beslissingen van de Witte Broederschap betreft: dat zullen wij maar afwachten. Er is immers een tijd, waarop daarover een juistere en meer ernstige berichtgeving mogelijk is. Waarmede ik overigens niet wil stellen dat mijn berichtgevingen van heden niet ernstig bedoeld zouden zijn. Als ik alles moet samenvatten, zou ik zeggen: Natuurlijk is er een heel grote hoop ellende in de wereld en zo hier en daar komt er nog wel een schepje bovenop. Maar aangezien de mensen hierdoor zullen moeten leren meer met elkaar rekening te houden, meer zullen leren zoeken naar een juiste wijze van leven, dan op het ogenblik het geval is, zou ik toch willen zeggen: morgen gaat het beter.

Hebt u commentaar?

Vraag: Hoe zal het gaan tussen China en Rusland?

Antwoord: Ja, ziet u, een draak en een beer samen in één kooi, betekent strijd. Zet ze iets van elkaar, zodat het lijkt of zij elkaar niet willen zien en de kans is groot dat zij gezamenlijk gaan proberen eerst de kooi eens uit elkaar te slaan. Er zullen in het komende jaar, ondanks de geschillen die er zullen zijn, - enkele zullen er zijn, zelfs weer gewapende acties aan de grenzen tussen Rusland en China - zullen deze landen uiteindelijk tot politieke beslissingen komen die een samenwerking op velerlei gebied verzekeren zal. Dit, omdat zij het gevoel hebben zonder dit zich niet te kunnen handhaven. Eigenlijk is het wel gek, hé? Ga maar eens na: de Chinezen beginnen aan de grens opnieuw te vechten tegen de Russen. En wat doen die Russen? Zij spreken een banvloek uit over de Chinezen en sturen hen gelijktijdig weer een hoop technisch materiaal, waaronder zelfs enkele fabrieken. Het is maar een rare wereld! De oorzaak daarvan zou wel eens kunnen liggen in het feit dat elke officiële persoon op de wereld bereid is alles te zeggen, behalve dan wat hij er werkelijk mee bedoelt. Als u mij dus vraagt hoe het gaat tussen Rusland en China, zou ik willen antwoorden: nou, wel goed, al blijft er ruimte voor de illusies van het Westen.

Vraag: Kunt u nog iets zeggen over het weer in Nederland?

Antwoord: Over het weer? Ik zou zo zeggen dat het weertype meer zuiver Nederlands is in het komende jaar dan in het afgelopen jaar. Waaruit u de conclusie kunt trekken dat mijn inziens neerslag in het komende jaar ondanks alle koude van de lopende winter heel wat meer voor zal komen dan in 1969. De zomer zal redelijk goed zijn, maar met veel buien. De lente is nogal koud, maar zo hier en daar zullen er natuurlijk heerlijke lentedagen voorkomen. Toch is de kans groot dat aprilletje zoet nog een witte hoed meebrengt. Het najaar is stormachtig ofschoon het tot einde september redelijk weer blijft. Alleen steeds weer die rotte regenbuien. Daarna wordt het weer somberder en killer. De winter 1970-71 zal niet zo fel zijn als deze, zeker niet zo vol

sneeuw en ijs. Want al zal het voor u waarschijnlijk nog geen echte witte Kerst worden, zal men in deze winter menig baantje kunnen rijden. Ik meen zelfs dat een 11-stedentocht mogelijk zal zijn tot einde januari. En voor de rest: wat moet je eigenlijk over het Nederlandse weer zeggen? Overigens is dit wel een echt Hollands praatje. Het enige wat je hierover altijd wel met zekerheid kunt zeggen: het is altijd weer anders, dan je het hebben wilt. En over de oogst? De oogst van granen zal in Nederland iets beter zijn dan normaal die van vruchten iets slechter dan in de afgelopen twee jaren. Waarover overigens niemand hoeft te klagen: rijke oogsten of niet, ze draaien de boel toch wel door om de prijzen hoog te houden.

Vraag: Hebt u misschien nog iets over natuurrampen?

Antwoord: O, ik wil wel kijken of wij nog iets daarvan hebben in het assortissement..... Ja hoor, er komen er wel een paar. Zo in het voorbijgaan zie ik vloedgolven die onder meer de Filippijnen, de Chinese kust, Japan, de Hawaï eilanden en - zij het wat minder hevig - de West-Amerikaanse kust zullen teisteren. Zo hier en daar gaan er weer wat vulkanen uitbarsten. Zelfs in Zuid-Europa kunt u rekenen op meer dan normale vulkanische activiteiten en enkele aardbevingen. Dit laatste dan voor het gebied van de Middellandse Zee, Turkije enzovoort. Bosbranden in USA en reeds genoemde plaatsen. Wervelstormen die nogal wat schade veroorzaken rond de Caraïbische zee, maar ook in de buurt van Mozambique. Tja, ik zit te zoeken of ik er zo gauw nog meer voor je kan vinden. Misschien is dit ook wel aardig: IJsland vertoont ook bijzondere vulkanische activiteiten, waarbij het mogelijk is dat uitbarstingen vlak over of onder de kustlijn wonderlijke verschijnselen veroorzaken.

Wat hebben wij nog meer?

Vraag: De ruimtevaart.

Antwoord: Dat is geen natuurramp, al is het wel dicht bij een ramp in de komende maanden.

Vraag: Krijgen wij nog bezoek van vliegende schotels?

Antwoord: Dat wel. Maar officieel mag het niet meer waar zijn. Dus wat er aan buitenaardse vaartuigen in de buurt van de aarde komt, zal waarschijnlijk wel worden gezien, maar niet meer in het nieuws komen, vrees ik. Ook de buitenaardse wezens zullen voorzichtig moeten zijn met mogelijke contacten, omdat er allerhande groepen op aarde zijn die er belang bij hebben deze gegevens en zelfs verschijnselen zo veel mogelijk te onderdrukken. Dat iemand als een Adamski hierover lezingen kan gaan geven, zelfs al wordt hij belachelijk gemaakt, is er dus binnenkort niet meer bij.

Vraag: Waarom heeft men daar dan bezwaren tegen?

Antwoord: Er zijn heel wat zeer verschillende redenen. In de eerste plaats is het erkend en bewezen bestaan van leven buiten deze aarde kerkelijk nogal moeilijk: zijn die wezens nu verlost of niet? Politiek is het ook al erg moeilijk: Wanneer er wezens in de ruimte zijn die machtiger of temeer verder technisch ontwikkeld zijn dan de mensen op aarde, zouden de burgers van de verschillende staten wel eens kunnen eisen dat alle staten en partijen voorlopig sam-sam doen. En waarvoor zou men dan nogal die afzonderlijke instituten, regeringen enzovoort nodig hebben? Op die manier zouden er heel wat goede baantjes verloren gaan. Degenen die dat hebben, vinden zoiets zeker niet leuk. Dan zouden er mensen bang kunnen worden en in paniek geraken. Ja, zelfs hét ergste is in een dergelijk geval immers niet ondenkbaar: zelfs de vrede zou op aarde uit kunnen breken. Dat is helemaal erg.... Dat zou zeker erg zijn. Stel eens dat de oorlogsindustrie opeens uit zou vallen. Dan is de optredende werkeloosheid overweldigend. De gehele nu bestaande sociale structuur zou dan binnen enkele maanden op zijn achterwerk liggen. En het zou wel enkele tientallen jaren duren, voor men iets anders in de plaats daarvan heeft getimmerd. Dat klinkt misschien gek, maar het is waar. En dan zijn er zelfs zuiver zakelijk nog enkele redenen. Stel eens dat er wezens uit de ruimte zouden komen die op eenvoudige wijze stoffen zouden kunnen maken die op het ogenblik met zeer veel moeite en kosten door grote industrieën worden vervaardigd. Waar zouden dan de grote concerns moeten blijven, nietwaar? Wat zou Philips moeten doen, wanneer er mensen zouden komen met een gewoon plaatje dat je maar ergens aan de muur hebt te hangen, er tweemaal tegen te kloppen en je hebt Hilversum 2 al. Ik maak er gekheid mee, maar de achtergronden zijn ernstig genoeg: de huidige belangen zijn te zeer verdeeld om tot een snelle evaluatie van eventuele buitenaardse aanbiedingen te

kunnen komen, terwijl zij een te snelle evolutie van de technische kennis op aarde al evenmin kunnen verdragen, zeker niet in een vredeseconomie, omdat zij zelf daarin dan de kosten zouden moeten dragen. Daarom alleen reeds hoort men niet graag over de mogelijkheid van niet menselijke ruimtevaarders spreken.

Reactie: Ik dacht dat de angst voornamelijk bij de militaire instanties bestond, mogelijk zelfs alleen daar.

Antwoord: Waarde vriend, in deze dagen bestaat er geen zuiver militaire instantie meer. Overigens is dit een veel voorkomende vergissing. Een militaire instantie, geïnterpreteerd volgens uw inzichten betekent een groep die alleen de belangen van de krijgsman en de mentaliteit van de krijgsman vertegenwoordigt. Maar tegenwoordig is elke generaal in feite tevens politicus. Met andere woorden: er is altijd een zeer sterke politieke invloed verbonden aan alles wat het leger enzovoort betreft. Maar de leveranties die de maatschappij aan de legers enzovoort kan doen, vormen een zeer belangrijke economische factor, zozeer zelfs dat bepaalde legerorders eerder uit economische dan uit militaire overwegingen geplaatst worden. Hierdoor is 't leger ook in de economie een belangrijke factor en beschikt het in deze tijd over economen die niet alleen interne kwesties, maar wel degelijk ook de economische invloeden die men in de maatschappij verkrijgen kan, in het oog houden. De militaire structuur en haar invloed is zodanig verweven met de economische en politieke belangen van de gemeenschap dat zij in feite niet meer als afzonderlijke factor mogen worden beschouwd. Ook al klinkt dat niet zo leuk, omdat daardoor, eenieder die lid is van de gemeenschap, in feite medeverantwoordelijk is voor alles wat het leger doet en men dus niet meer aan die ellendige stupide militairen de schuld kan geven. Maar per slot van rekening: zolang de textielindustrie voor haar rendementen nog afhankelijk is van de mogelijkheid uniformen te leveren, de metaalindustrie op poten kan blijven, doordat zij ook tanks, terreinwagens, granaten, enzovoort levert, zal men ook toe moeten geven dat het merendeel van de vredelievendemenen zo vredelievend kunnen zijn, omdat zij een oorlogsindustrie hebben om hun welvaart uit te putten. Zo bezien kun je het leger beter beschouwen als een politiek-economische fractie in elke maatschappij, daarbij dan wel gestipuleerd dat het een fractie is die nooit gekozen wordt en niet werkt met beloften, maar hoofdzakelijk met dreigementen.

Reactie: Bedankt. Maar ik kan mij niet voorstellen dat iemand het op die wijze formuleert...

Spreker: Ik kan begrijpen dat u niet begrijpt dat hetgeen ik zeg eigenlijk zeer begrijpelijk is. Maar dan is het begrip dat ik u voorleg, toch zodanig begrijpelijk geformuleerd dat uw niet begrijpen van hetgeen ik toch zeer begrijpelijk acht, zou wijzen op groot onbegrip uwerzijds.

Vraag: Komt de medische wereld nog tot meer samenwerking met paranormale gaven?

Antwoord: Ik geloof niet dat de medische wereld al zo snel zal komen tot een samenwerken met paranormale gaven of degenen die deze bezitten. Ofschoon men dezen mijn inziens wel hard nodig heeft en je mijn inziens vaak aan de resultaten van de medische wetenschap kunt zien dat zij zelve deze gaven veelal ontbeert. Wel zal er meer pressie komen in de richting van een samenwerken met paranormaal begaafden. Iets wat, zoals u weet, in meerdere landen reeds mogelijk is. Hier in Nederland zijn ze erg behoudzuchtig wat dit betreft. Iets anders is meer samenwerking met de parapsychologie - ook al is dit voornamelijk nog een wetenschap die vastlegt wat men nog niet te weten is gekomen, het is een wetenschap. Van hieruit kunnen wij echter, naar ik meen, een neiging om paranormaal begaafden experimenteel toe te laten tot de medische en andere praktijken wel verwachten, zodat zij in zekere zin hier als breekijzer zou kunnen dienen. U moet echter niet denken dat dit snel zal gaan. U moet bijvoorbeeld niet denken dat zelfs een Kaycy, wanneer hij in Nederland zou leven, de kans zou krijgen klinieken op te richten, zoals dit in de USA is gebeurd.

Vraag: Hoe zal het gaan met de communicatie met uw wereld door middel van de electronica?

Antwoord: Daarvan weet ik niet genoeg. Ik ben nogal ouderwets en houdt mij voor communicaties met uw wereld liever voorlopig maar bij een vertrouwd medium. Zeker voor het komende jaar zou ik in uw plaats daarvan maar niet al te hoge verwachtingen koesteren, zelfs

al doet men proeven op dit gebied. Maar misschien ben ik hier te pessimistisch. Ik heb echter het gevoel dat men, wanneer men al op zuiver wetenschappelijke wijze contact zou maken met onze wereld, men daarvan zo zou schrikken dat het nog 20 jaren zou duren voor de gewone mensen te weten zouden komen dat men met ook maar enig resultaat dergelijke proeven heeft genomen. En zelfs dan wordt het misschien een geheim wapen: de mensen zouden denken dat de geest zonder enige belemmering overal naartoe kan gaan en dus voordelen voor hen kan verschaffen in de geest van: wanneer wij zeggen "ga eens kijken wat Bresjnev op het ogenblik zegt", kan die geest even gaan kijken en ons precies vertellen wat er aan de hand is. Zelfs vrees ik dat dan de CIA en dergelijke instanties daarop tegen zouden zijn.... Mijn inziens proberen de mensen altijd weer, wanneer zij iets uitvinden, zelfs wanneer dit betrekking zou hebben op de geest, allereerst of zij er geen wapen of zo van kunnen maken. Dit doet mij denken aan het enige bewapeningsprogramma dat nog steeds mislukt: de morele herbewapening! Zij hadden er ook nooit moreel voor moeten zetten. Dan hadden zij nog een kans gehad. Want alle bewapening is in feite en in wezen immoreel.

En hiermede zijn wij, naar ik meen, er zo langzaam doorheen, vrienden. Dan rest mij alleen nog maar de zaak af te ronden.

1970 is een jaar dat voornamelijk bepaald wordt door handel en diefstal. Deze beide vormen van sociaal verkeer zullen in feite alle gebeurtenissen overschaduwen. Grote veranderingen op dit gebied worden voorbereid, maar zullen in de loop van dit jaar mijn inziens nog niet voltooid worden. Indien u zich afvraagt of het wel een prettig jaar zal zijn: voor eenieder die zoekt naar meer inhoud in zijn leven, is het een buitengewoon prettig jaar. Wanneer u echter voornamelijk naar een grotere inhoud van uw beurs streeft, zult u het na afloop maar een droevig jaartje vinden. Probeer in het komende jaar nooit snel beslissingen te treffen, zolang dit niet onvermijdelijk is. Baseer daarbij uw verwachtingen nooit op de mogelijkheden voor morgen. Want dergelijke verwachtingen kloppen praktisch nooit, behalve misschien een enkele keer bij het KNMI. Houdt u bij voorkeur bezig met de problemen in uw eigen omgeving: dit zijn de enige problemen die u werkelijk kunt overzien en waarbij u werkelijk invloed uit kunt oefenen. Hoedt u zich bezig te zijn met problemen die ver buiten uw eigen bereik van leven liggen, dan zult u ontdekken dat u door anderen op een zeer handige wijze wordt geëxploiteerd.

En ten laatste, vrienden: morgen gaat het werkelijk beter. Met andere woorden: wanneer u niet in de eerste plaats zoekt te behouden wat u hebt, zult u zoveel vernieuwingen ontmoeten die elk op hun wijze voor u prettig en aanvaardbaar zijn dat elke dag van het komende jaar toch weer de hoop geeft op een gelukkiger, zij het enigzins ander bestaan. Wanneer u dit kunt aanvaarden, kunt u hieruit ook de krachten putten om de snelle veranderingen en grote tegenstellingen van 1970 niet slechts te verdragen, maar zelfs in uw eigen omgeving te beheersen en te overwinnen.

En daarmee heb ik mijn zegje gezegd. Indien ik iemand beledigd heb: het was niet zo bedoeld. Maar zou u zich toch geërgerd hebben, dan vind ik het eigenlijk nog wel leuk ook. Treedt dan eens een keertje uit en kom mij vertellen waarover... Dan kunnen wij gezamenlijk nog eens lachen. En voor degenen die vinden dat ik te oppervlakkig ben geweest: ik heb meer gezegd, dan ik misschien kon verantwoorden. Maar ik heb wel geprobeerd de belangrijkste dingen zo te zeggen dat alleen degenen die er al iets vanaf weten, het zouden kunnen begrijpen. En wat betreft degenen die het allemaal mooi hebben gevonden: u krijgt in het komende jaar de gelegenheid uw smaak te verbeteren. Goedenavond.

VANDAAG LEVEN (ESOTERIE)

Goedenavond, vrienden.

In dit de deel van de bijeenkomst moeten wij spreken over meer geestelijke of esoterische zaken. Dit is vaak een moeilijke opdracht, zeker wanneer je daarbij denkt aan prognosen, aan

de toekomst. De meeste mensen leven in de toekomst en vergeten daarvoor vandaag te leven. Misschien mag ik dit dan als uitgangspunt nemen voor deze tweede helft van deze bijeenkomst.

Wanneer ik leef, is het heden altijd het resultaat van al mijn beslissingen en pogingen in het verleden. Het is gelijktijdig de bron voor alle mogelijke toestanden en beslissingen van morgen. Wanneer ik dus vandaag besta, bepaal ik eigenlijk wat mijn verleden waard is en ik bepaal gelijktijdig de toekomst, zoals die voor mij zal zijn. Dit moge alles nogal simpel klinken, toch verandert er veel aan mijn beheersing van de mogelijkheden, wanneer ik vandaag ga leven voor morgen.

Wanneer ik vandaag leef voor hetgeen ik morgen wil doen, zal ik vandaag mijn beslissingen niet treffen op de wijze die noodzakelijk is om mij morgen mogelijk te maken inderdaad het beste te doen dat voor mij mogelijk is. Dit klinkt misschien wat pessimistisch in een wereld die vervuld is van planning, zorgen voor de toekomst en dergelijke. Maar het is en blijft een feit: In het heden leef ik. Wanneer je vanuit de geest het heden bezieet, ontdek je dat het de uiting is van een totale persoonlijkheid. Ik ben niet vandaag of morgen of gisteren. Ik ben al deze dingen gelijktijdig.

Zoals een mens in zijn herinnering de dagen van vroeger als het ware opnieuw herleven kan, zo is in de totale persoonlijkheid die ik in wezen werkelijk ben, alles aanwezig wat voor mij ooit mogelijk is, alles wat er voor mij of door mij ooit zal kunnen gebeuren. Dan is het dus zo dat elk ogenblik dat ik leef, mijn gehele persoonlijkheid tot uiting moet komen. Dit is alleen mogelijk, wanneer ik mij bezighoud met de dingen die nu onmiddellijk door mij worden beseft, de dingen die nu en onmiddellijk voor mij mogelijk en belangrijk zijn.

Wanneer ik een tempel wil bouwen, kan ik natuurlijk beginnen met een ontwerp te maken. Maar wanneer ik niet weet waar ik die tempel moet bouwen, niet weet waar mijn werklieden zijn of vandaan moeten komen, ja, niet weet, welke materialen ik werkelijk zal kunnen gebruiken, is de kans groot dat mijn ontwerp waardeloos is. Wanneer ik beseft wat vandaag mogelijk en te breken is, zal zelfs mijn ontwerp voor morgen - want je doet in het heden vele dingen die in betekenis toch eigenlijk buiten het heden liggen en voor het eigen beseft dan ook buiten het ogenblikkelijke nu staan - gebaseerd blijven op de mogelijkheden van vandaag, terwijl ik bereid zal zijn elke nieuwe ontwikkeling in te passen, waar dit mogelijk is. Zo krijgt het geheel flexibiliteit en meer actuele waarde, terwijl mijn reacties aanmerkelijk levendiger worden. Een starre reactie op welk terrein dan ook is altijd een reactie die het je onmogelijk zal maken, werkelijk jezelf te zijn.

Ik ben zelf het centrum van de wereld voor mijzelf. Ik kan nu wel vertellen dat ik niets beteken, maar zelfs dit niets betekenen is voor mij alleen mogelijk, wanneer ik uitga van het standpunt dat ik zelf besta en zelf mijn relatie met mijn wereld bepaal of ken.

Laat ons dan reëel blijven en zeggen: ik kan mijn wereld alleen vanuit mijzelf beleven, ik bepaal de wereld en haar betekenis, zowel als mijn eigen waarde en betekenis, vanuit mijn eigen standpunt. Ieder die mij een ander standpunt op kan leggen - er zijn nogal wat mensen die dit gaarne zouden doen en er zijn zelfs geesten die daarvoor strijden - maakt het mij zo onmogelijk, wanneer hij tenminste slaagt om in het heden te leven. Want op het ogenblik dat ik mij bezig ga houden met dingen die niet in mijn eigen wezen, in mijn totaliteit liggen, kan ik dezen zelfs niet werkelijk beleven. Het is alsof een acteur moet spelen dat hij miljonair is en dan weer, zonder een cent op zak, huiswaarts moet gaan.

Wanneer wij spelen dat wij geestelijke rijkdommen vergaren, vergaren wij die daarom nog niet werkelijk. Wanneer wij spelen dat wij de wereld verbeteren, doen wij daarmee nog niets wat een werkelijke verbetering tot stand brengt. Wij kunnen alleen onszelf verwezenlijken en dit kunnen wij alleen doen vanuit de waarden van onze eigen persoonlijkheid.

Wanneer iemand dus komt met een prognose en op deze wijze een algemene tendens aangeeft, kun je daarmee ook niets zeggen over alles wat een bepaalde persoon zal ervaren en hoe. Zelfs

is het niet mogelijk geheel duidelijk te maken wat hij als persoon zal zien en denken van die wereld. En wanneer ik u iets vertel over een sfeer of wereld die buiten het stoffelijke ligt, kan ik u wel mijn eigen visie en reacties weergeven, maar ik kan niet bepalen wat die wereld of sfeer nu precies voor u zullen betekenen.

U bent exceptioneel: u bent altijd een voor u werkelijke uitzondering op de massaliteiten die u rond u ziet. Wat buiten u bestaat, moet u wel enigzins als massa ervaren, want u kunt nu eenmaal niet elk individu afzonderlijk begrijpen of beseffen - een enkele uitzondering misschien daargelaten. Maar uzelf zou u toch in eigen besef moeten afzonderen van de massaliteiten. Ook wanneer het gaat om uw toekomstverwachtingen, ook wanneer het uw mogelijkheden in het heden betreft.

Nu zijn er mensen die zullen zeggen: het streven voor de toekomst geeft pas inhoud en betekenis aan het bestaan. Ik ben bang dat dit een leugen is. Inhoud en betekenis aan het bestaan worden voor een ego altijd bepaald door hetgeen er nu bestaat, niet door hetgeen men verwacht. Dit laatste kan er hoogstens toe dienen het bewustzijn van het heden tijdelijk te verdrijven. Mijn eigen betekenis vloeit ook altijd weer alleen voort uit hetgeen ik nu ben of datgene dat ik nu werkelijk tot stand breng. Daarom is het beter vandaag dwaas te zijn en daaruit te leren, dan mooie dingen voor morgen te ontwerpen, zonder heden verder iets te doen, terwijl het maar de vraag is of je morgen wel in staat zult zijn ook maar iets van je plannen uit te voeren, maar iets werkelijks tot stand te brengen.

Leven is ook een intensiteit die niet bepaald kan worden door een toekomstverwachting of door een historie omtrent het verleden. Het wordt altijd weer bepaald door de dingen die je nu bent en de beslissingen die je nu kunt nemen. Het kan dus alleen bepaald worden vanuit het nu. Wanneer je aan het werk gaat met houtsnijwerk en je probeert een vorm in het hout te stellen, een voorstelling daaruit te vormen, kun je natuurlijk afgaan op een schets die je tevoren gemaakt hebt. Maar als je je daaraan steeds strak tracht te houden, zul je ontdekken dat het hout niet wil: de draad van het hout loopt iets anders, dan volgens de schets nodig was, er zitten misschien knoesten in. Maar wanneer je uitgaat van een zeer algemene voorstelling en elke snede aanpast aan hetgeen je ziet in het grein van het hout, aan de weerstand ervan, de mogelijkheid om door gebruik te maken van de eigenschappen van het hout een bijzonder reliëf te geven, maak je jezelf eerst tot deel van hetgeen, waarmede je werkt. Je resultaat is een werkelijke en grotendeels spontane schepping.

Iets dergelijks kun je nooit bereiken wanneer je een plan maakt en dit dan klakkeloos opvolgt. En het leven is nog heel wat grilliger dan een stuk hout. Wanneer je probeert in je leven een schema af te werken, zul je ontdekken dat de resultaten onverwacht en verschrikkelijk kunnen zijn. Je plan past dan niet in de werkelijkheid. Maar wanneer je werkt, misschien met een algemeen plan voor ogen, maar steeds werkende en handelende volgens de mogelijkheden van vandaag, steeds weer, zul je ontdekken dat er een natuurlijk verloop ontstaat dat schoonheid en vreugde brengt. Je beslissingen in de tijd worden steeds genomen aan de hand van mogelijkheden die op dat ogenblik werkelijk bestaan. Je reacties op het leven worden niet meer gedicteerd door een bepaalde opvatting die misschien van bovenaf je werd opgelegd. Je leven en werken wordt dan steeds bepaald door je besef van het ogenblik en je reacties van het ogenblik. Daarbij maak je dan toch ook wel weer dingen waar die je ergens eens over je toekomst gedroomd hebt, al is het dan iets anders dan je oorspronkelijk meende. Op deze wijze zou ik het leven voor willen stellen.

Zeker, voor vele mensen zal het komende jaar vreemde, verrassende ontwikkelingen en teleurstellingen met zich brengen. Maar als je het op de keper beschouwt, geldt dit alleen wanneer je de dingen algemeen blijft bezien. Van de 1000 mensen zullen er misschien 700 zijn die werkelijk ontwikkelingen meemaken die zij werkelijk niet hadden verwacht. Maar dat betekent dan dat er nog altijd 300 zijn, voor wie in wezen het volgende jaar weinig of niets verandert. Moet je dan werkelijk zeggen dat dit volgende jaar onvermijdelijk voor eenieder belangrijk zal zijn? Over het algemeen bezien zal het misschien wel verwarrend of belangrijk kunnen zijn. Maar voor jezelf is steeds weer alleen vandaag van belang.

Daarom zou ik op een avond, waarop de prognose een hoofdrol speelt - zelfs al werd hij wat schertsend gegeven - een pleidooi willen houden voor "het vandaag leven". De achtergrond is ingewikkeld, maar ik meen dat het niet nodig is nu al die stellingen weer aan te gaan halen. Laat ons het kort doen en alles in enkele eenvoudige zinsneden samen trachten te vatten. U kunt het dan ook beter onthouden.

Wanneer er een God bestaat en ik ben deel van die God en zijn schepping, is mijn bestaan tijdloos en kan nimmer in betekenis of waarde door mijzelf en vanuit de tijd worden bepaald. Gezien het voorgaande moet ik dus afgaan op hetgeen ik nu ben. Ik kan God en de schepping niet overzien. Dus moet ik leven uit dat wat ik vandaag ben, vandaag als juist gevoel, erken en kan doen.

Bewustwording, opbouw, groei, zijn niet het resultaat van de plannen die men voor morgen maakt, maar van hetgeen er vandaag is en gebeurt.

Alles gaat geleidelijk. Probeer dan ook niet jezelf plotseling te veranderen. Groei mee met de mogelijkheden. Dan zul je ook altijd weer sterk genoeg zijn om de juiste dingen te doen, juist wijs genoeg zijn om de juiste beslissingen te treffen en voor jezelf de juiste uitingen te kiezen.

Ten laatste: Wie leeft voor wat later komt, ontwikkelt vandaag niet de middelen, de erkenningen die hij nodig zal hebben om zijn droom over morgen eens als werkelijkheid te kunnen beleven. Droom daarom niet van morgen, maar leef vandaag, zodat ook innerlijk alle waarden, alle besef, alle krachten aanwezig zullen zijn, wanneer eventueel de droom over later toch ooit eens waar zou kunnen worden.

Misschien vindt u dit een wat vreemd pleidooi. Het betekent dat ik als geest u dus niet vraag om vooral te streven naar een later hemelrijk, maar dat ik u vraag, om vandaag in uw eigen leven en werken die eenheid te vinden met de mensheid die dan toch eigenlijk ergens het koninkrijk Gods is.

Het betekent dat ik u niet vraag om nu alvast een huis te bouwen in de sferen, maar eenvoudig u vraag vandaag, geestelijk en anderszins zo gezond mogelijk te leven, opdat u, wanneer u eens in de sferen zult komen, u zo nodig inderdaad daar een huis zult kunnen bouwen. Kortom: houdt u niet met later of het hiernamaals bezig, voor u vandaag werkelijk alles gedaan hebt wat er voor u te doen is.

Zo eenvoudig is eigenlijk de waarheid. En daarmee ga ik mijn bijdrage beëindigen. Ik zou u nu natuurlijk allen prettige feestdagen moeten wensen en een gelukkig nieuwjaar. Maar wat hebt u eraan, wanneer enkel die dagen even goed voor u zijn? Vooral wanneer de rest van het jaar dan niet deugt? Wat hebt u aan vrede op kerstmis, wanneer uw hele leven verder een bittere strijd moet zijn?

Wanneer ik dan een wens moet uit spreken zou ik zeggen: vrienden, ik wens u vrede in uzelf, begrip voor anderen, vreugde in uw bestaan. Want dat zijn de enige dingen die werkelijk tellen. En wanneer u anderen ziet, waar u het niet geheel mee eens bent, probeer ook hen hetzelfde te gunnen: vrede in hun wijze van leven, geluk in hun wijze van streven en een beleving van het bestaan die hen bevredigt.

Goedenavond.

d.d. 19 december 1969